

Länsstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (4)

Datum
2024-08-20

Diarienummer
8151-2024

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)

Er beteckning: Ku2024/00602

Beskrivning av ärendet

Kulturdepartementet har skickat ut betänkandet som 2023 års parlamentariska public service-kommitté tagit fram för synpunkter. Betänkandet innehåller förslag till hur public service-uppdraget ska regleras från och med år 2026 och vad som ska ingå i uppdraget under tillståndsperioden 2026–2033.

Länsstyrelsen i Norrbotten har fått möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på förslagen i betänkandet. Utifrån Länsstyrelsens verksamhetsuppdrag och vår roll som beredskapsmyndighet och civilområdesansvarig länsstyrelse fokuserar yttrandet främst på synpunkter på förslagen i kapitel 8, 9, 11 och 18 i betänkandet.

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen i Norrbotten ser sammantaget positivt på de förslag som kommittén har lämnat i ovanstående kapitel.

Länsstyrelsen delar kommitténs uppfattning om public service viktiga roll i det civila försvaret och vill särskilt betona vikten av att public service-företagen har en organisation och resurser för att kunna samverka med övriga beredskapsaktörer. Länsstyrelsen har goda erfarenheter av samverkan med public service, bland annat under coronapandemin, där kännedom om varandras ansvar och roller underlättade förmedlingen av aktuell och korrekt information till allmänheten.

Särskilda synpunkter

8.4.7 Speglingsuppdraget

Länsstyrelsen delar kommitténs bedömning att speglingsuppdraget fortsatt är av stor vikt.

Länsstyrelsen avstyrker däremot förslaget om att ta bort krav på jämställdhet och mångfald i programverksamheten.

Förslaget motiveras genom att hänvisa till att public service-företagens programverksamhet som helhet ska präglas av principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet. Att det är en självklar och helt grundläggande förutsättning för verksamheten.

En sådan övergripande styrning riskerar att bli verkningslös och att minoriteter (i bred bemärkelse) därmed syns och hörs mindre i public service-företagens utbud. Det är inte tillräckligt att hänvisa till att det är naturligt eller självklart att jämställdhet och mångfald är en del av demokratin.

Medier är centrala för hur idéer om normer, kön och olika grupper av människor formas, skildras och sprids idag. Representation i bred bemärkelse är därför av vikt i ett demokratiskt samhälle och public service bör spegla hela befolkningen. Kvinnor och män, flickor och pojkars villkor, behov och berättelser lyfts fortfarande inte fram på likvärdiga sätt. Se t.ex. *Comparing gender and media equality across the globe*, Djerf-Pierre & Edström, 2020.

Även ur beredskapsperspektiv är en bred representation och en spegling av alla grupper i samhället av stor vikt. Det handlar dels om förtroendet för public service, dels om att de grupper man når ut till i vardagen har man större sannolikhet att nå vid kris och krig.

Utredaren lyfter också att det i vissa fall kommit att tolkas som att kravet om jämställdhet och mångfald omfattar all verksamhet inom public service-företagen och hur de organiserar denna, det vill säga mer än enbart innehållet i programmen. Här menar Länsstyrelsen att det egna arbetet med jämställdhet och mångfald speglar de uttryck som framställs i media. Det innebär att det är av värde att den egna organisationen också gör sitt eget arbete för att främja jämställdhet och mångfald.

8.4.8 Stärkt kvalitet i utbudet på de nationella minoritetsspråken och teckenspråk

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att förstapubliceringar på alla minoritetsspråk samt teckenspråk ska öka under tillståndsperioden.

Länsstyrelsen noterar att resonemanget kring programutbud av relevans för barn och unga är knappt, trots att minoritetslagen slår fast att barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. Länsstyrelsen vill understryka vikten av utbud på de nationella minoritetsspråken för barn och unga för att främja språkutveckling och revitalisering av språken.

Även ur beredskapsperspektiv är utbud på minoritetsspråken av stor vikt. Att nå ut till alla grupper i befolkningen i vardagen innebär också att sannolikheten ökar för att nå ut till dem under kris eller krig. I Norrbotten talar en stor del av befolkningen något av minoritetsspråken och Länsstyrelsen vill därför särskilt betona vikten av utbud på minoritetsspråk.

Länsstyrelsen vill också understryka vikten av att det säkerställs tillräcklig finansiering för att public service ska kunna leva upp till kraven på ett kvalitativt sätt.

8.4.9 Utbud på andra minoritetsspråk

Länsstyrelsen tillstyrker bedömningen om att public service bör erbjuda ett utbud även på andra minoritetsspråk än de nationella och teckenspråk och att det bör finnas en flexibilitet för olika behov och förändringar i samhället. Även här vill Länsstyrelsen understryka vikten av nå ut till alla grupper i samhället i vardagen för att öka sannolikheten att även nå dem med opartisk och saklig information vid kris eller krig.

18.2.2 Villkoren bör gälla även nästa tillståndsperiod

Länsstyrelsen bejakar kommitténs förslag om att nuvarande villkor om beredskap och verksamhet och organisation vid höjd beredskap bör, i sak, gälla även nästa tillståndsperiod samt att UR:s beredskapsplanering bör omfatta även en situation av skärpt beredskap. Länsstyrelsen noterar att public service-företagens arbete med säkerhetsskydd inte nämns särskilt i villkoren och vill därför betona vikten av att det sker som en del av

beredningsplaneringen i syfte att säkerställa att verksamheten kan fortgå och förtroendet kan upprätthållas även under störda förhållanden.

18.4.6 Överväganden och förslag gällande VMA

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att det ska ställas krav på SR och SVT att kostnadsfritt sända meddelanden enligt lagen om viktigt meddelande till allmänheten men vill särskilt trycka på vikten av att det finns robust kommunikation och alternativa kontaktvägar så att möjligheten att sända ett VMA finns även under störda förhållanden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Maria Lindgren som föredragande. I beredning av ärendet har även Karin Lindgren, biträdande enhetschef vid Enheten för samhällsskydd samt Kristine Lejonklou, handläggare vid Enheten för social hållbarhet, medverkat. I den slutliga handläggningen har även Fredrik Hedlund, enhetschef och Karin Börjesson, kanslichef, medverkat.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-225 50 00 eller via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 8151-2024 vid kontakt med Länsstyrelsen.